

Plenum

Torsdag 12.10.2017 kl. 15.59—20.22

2.3. Muntlig fråga om höstens arbetsmarknadslösningar (Kari Uotila vänst)

Muntligt spörsmål MFT 138/2017 rd

Muntlig frågestund

Andre vice talman Arto Satonen: Nästa fråga, ledamot Uotila.

Debatt

16.34 **Kari Uotila vas:** Arvoisa puhemies! On tullut vihdoinkin päivä, jolloin vasemmistoliiton eduskuntaryhmä voi kiittää pääministeriä ja olla hänen kanssaan samaa mieltä. Arvoisa pääministeri, totesitte julkisuudessa, että nolla on kohtuuton vaatimus syksyn palkkaneuvotteluissa. Vasemmistoliitto on täysin samaa mieltä.

Kohtuullisia palkankorotuksia tarvitaan palkansaajia kyykyttäneen kikyn tuomien palkanalennusten, työajanpidennysten ja lomarahaleikkausten korvaamiseksi, mutta niitä tarvitaan myös kotimaisen ostovoiman turvaamiseksi ja sitä kautta talouskasvun ja työllisyyden paranemisen vauhdittamiseksi. Meille kohtuus palkankorotuksissa on prosentteja, ei niiden kymmenyksiä. [Ben Zyskowicz: Paljonko tarjotaan!] Kysynkin pääministeriltä: onhan koko hallitus tukemassa kohtuullisten palkankorotusratkaisujen syntymistä syksyn työmarkkinakierroksella?

16.35 **Pääministeri Juha Sipilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus ei todellakaan ole tuossa pöydässä. Se, mitä olen tuohon pöytään hallituksen viestejä viestinyt, on se, että meillä on sieltä yhteisestä kiky-pöydästä se paikallisen sopimisen edistäminen vielä vaiheessa. Toivomme, että se menee eteenpäin. Olen myös viestinyt tuohon pöytään, että emme sitä hyvää kehitystä, mikä työllisyydessä nyt tällä hetkellä on, tuolla kierroksella sössisi vaan pysyisimme maltissa. Olen myös sanonut mielipiteenäni sen, että kylä 0,0 kuulostaa tässä tilanteessa aika huonolta ratkaisulta.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ja nyt on mahdollisuus pyytää lisäkysymyksiä. — Edustaja Uotila.

16.35 **Kari Uotila vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan teollisuuden ja palvelujen liikevaihto kasvaa lähes 10 prosentin vauhtia vuoden takaiseen verrattuna. Samaan aikaan palkansaajien ansiot laskivat 0,4 prosenttia edellisen vuoden kolmanteen neljännekseen verrattuna.

Arvoisa puhemies! Kasvu kuuluu kaikille. Millä toimenpiteillä hallitus aikoo turvata tämän hyvin laajasti hyväksi havaitun tavoitteen toteutumisen käytännössä?

Punkt i protokollet PR 103/2017 rd

16.36 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin tässä salissa moneen kertaan on todettu, se tärkein keino kasvun kuulumiseen kaikille on se, että varmistamme yhdessä kaikin tavoin hyvän työllisyyskehityksen. Se, että työn ihminen saa töitä, on se tärkein elementti siihen, että saamme kasvua jaettua paremmin kaikille. Sitä kautta myöskin julkinen talous vahvistuu, niin kuin nyt on tapahtunut. Ja sitä kautta me pystymme myöskin julkisen talouden, valtion budjetin, kuntien budjettien kautta sitten huolehtimaan niistä, jotka eivät pysty itsestään huolehtimaan, eivät ole työelämässä ja sitä kautta pääse tästä kasvusta osalliseksi. Nämä ovat ne keskeiset elementit.

Toivon, että tällä syksyn työmarkkinakierroksella, joka jatkuu tuonne tammikuun loppuun saakka, ei myöskään viedä niitä hyviä elementtejä, mitä meillä nyt yhteiskunnassa ja kasvussa on, koska vain sitä kautta tämä hyvä työllisyyskehitys jatkuu.

16.37 Jukka Gustafsson sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin olin iloinen, kun kuulin pääministerin kannanoton tästä, että nolla on [Ben Zyskowicz: Paljonko te tarjoatte?] raukkaaminen esitys. Se kuvaa työnantajien kyllä aika kovaa neuvottelutaktiikkaa.

Arvoisa pääministeri, Ruotsissa on takana 2,2 prosentin palkankorotus, ja nyt siellä on sovittu kolmeksi vuodeksi 6,5 prosentin palkankorotus. Kuulitte oikein. Saksassa on sovittu 21 kuukauden palkankorotuksista, joiden prosenttitaso on 4,2. Minä ymmärrän, ettei pääministeri halua ottaa kantaa näihin prosentteihin, mutta mitä ajattelette siitä, että kunnon korotus, 1,5—2 prosenttia, jos joku haluaa, kuitenkin parantaa [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] meidän suhteellista kilpailuasetelmaamme [Välihuutoja] Ruotsiin ja Saksaan? [Puhemies koputtaa] Tämä lisäisi ostovoimaa. Eikö se olisi Suomen yhteiskunnan ja työllisyyden kannalta hyvä asia? [Ben Zyskowicz: Kuka panee paremmaksi?]

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Pidetään kiinni tästä minuutin ajasta.

16.38 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tuohon huutokauppaan emme todellakaan täältä aitiosta lähde, se on selvä asia. Mitä tulee sitten Ruotsiin ja Saksaan, niin kaksi havaintoa siitä. Ensinnäkin, kun 2005 vuoteen verrataan, silloin kun hallitus aloitti toimintansa, niin siinä mitattiin noin 15 prosentin kustannuskilpailuetu Saksan hyväksi, Ruotsiin vähän vähemmän. Sitä me olemme nyt kuroneet hyvin umpeen, ja se näkyy siinä, että meidän vientimme rupeaa vetämään, ja vienti kun vetää, niin se tuo palvelualoja siinä mukana. Se on keskeisin tekijä tämän hyvän työllisyyskehityksen taustalla.

Toinen, mikä erottaa meidät Ruotsista ja Saksasta, on se, että siellä sovitaan asioista paljon enemmän työpaikkojen tasolla, paikallisella sopimisella. Sillä tavalla nämä yhdessä sovitut prosentit eivät ole edes vertailukelpoisia, koska siellä pystytään sitten mukautumaan siihen yrityksen tai yhteisön omaan tilanteeseen. Tämä on se asia, jossa [Puhemies koputtaa] meidän pitäisi Suomessakin päästä eteenpäin.

16.40 Kalle Jokinen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Syksyn työmarkkinakierros on kyllä merkittävä Suomen talouden ja työllisyyden kasvun ja niiden kymmenientuhansien ihmisten kannalta, jotka odottavat kasvun myötä työmarkkinoille pääsyä. Sehän tässä on ydinkysymys, että ihmiset pääsevät töihin. Nyt ollaan päästy talou-

Punkt i protokollet PR 103/2017 rd

den kasvu-uralle, ja on mahdollisuus, että tämä vuosi ei jää ainoaksi, jos mennään maltillisesti eteenpäin.

Työmarkkinajärjestöt ansaitsevat edelleen kiitosta siitä, että he pystyivät tekemään tämän tämän kilpailukykyratkaisun. Ainakin minä uskon siihen, että he pystyvät tässä tilanteessa myös arvioimaan, mikä on oikea taso näissä palkankorotusvaateissa ja tässä työmarkkinatilanteessa. Hallitus ei ole mikään osapuoli tuolla työmarkkinapöydässä eikä kuulu sinne lainkaan. [Välihuutoja vasemmalta] Tietysti kaikki toivomme ja luotamme siihen, että tulee rauhallinen työmarkkinakierros, joka tukee tätä talouden kasvua ja työllisyyden kasvua parhaalla mahdollisella tavalla, ja ainakin luotan järjestöihin tässä. Kysyn pääministeriltä: onko hallitus pitänyt [Puhemies koputtaa] lupauksensa palkansaajien ostovoiman suhteen näiden kiky-kompensaatoiden osalta? [Eduskunnasta: Hyvä kysymys!]

16.41 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on pitänyt omat lupauksensa ja oikeastaan vähän etuajassakin veronkevennysten kautta sitten tullut työntekijöitä vastaan siinä, kun työnantajilta on siirtynyt maksuja työntekijöille. Se oli keskeinen osa tätä kilpailukyyn parantamista, niin sanottua sisäistä devalvaatiota. Edelleenkin työmarkkinajärjestöt ja kaikki mukana olleet ansaitsevat kiitokset, että se saatiin tehtyä, ja se on merkittävä osa tätä kehitystä, missä nyt olemme, ja merkittävä osa tätä hyvää työllisyyskehitystä.

Nyt on tärkeää se, että tässä syksyllä maltti säilyy ja saadaan suomalaiseen tapaan sovittua asiat, jos ei muuta, niin sitten ainakin viime tipassa, mutta kuitenkin saadaan sovittua sillä tavalla, että työrauha säilyy ja voimme varmistaa tämän yhteisen hyvän kehityksen, mihin nyt ollaan päästy.

16.42 Li Andersson vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pakko ensin todeta edustaja Zyskowiczille, että sehän on teidän edustamanne puolue, jolla on ollut tapana tehdä suoria tarjouksia eri ammattiryhmille. [Naurua]

Mitä tulee tähän kysymykseen, niin vasemmistoliiton linjaus on ollut se, että nyt kannattaisi sopia kunnollisista palkankorotuksista ihan kansantaloudellisistakin syistä eli korvaamaan kilpailukykykysymyksen haitallisia vaikutuksia kansantaloudelle ja palkansaajien ostovoimalle. Onhan se mielenkiintoista, että tilanteessa, jossa talous kasvaa Suomessa, vastuu palkansaajien ostovoiman kehityksestä on siirretty työnantajilta hallitukselle, eli veronmaksajat joutuvat veronkevennysten kautta huolehtimaan siitä, että palkansaajien ostovoima kehittyy suotuisen suuntaan tilanteessa, jossa talous muuten kehittyy hyvään suuntaan. Onko tämä teidän mielestänne, pääministeri Sipilä, ollut oikea ratkaisu, ja millä tavalla hallitus aikoo nyt jatkossa huolehtia siitä, [Puhemies koputtaa] että suomalainen osaamispääoma, koulutus, ei näiden leikkausten seurauksena rapistu?

16.43 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Oikeampi ratkaisu mielestäni olisi se, että mahdollisimman paljon sovittaisiin siellä työpaikoilla, koska siellä se tilanne tiedetään kaikkein parhaiten, eli paikallinen sopiminen menisi mahdollisimman paljon eteenpäin nyt tämän syksyn palkkakierroksen osalta.

Mitä tulee tähän ostovoimaan ja maksukykyyn, niin uskon ja luotan tähän suomalaiseen järjestelmään, että siihen löytyy oikea tasapaino tämän syksyn neuvotteluissa, kun työnantajat ja työntekijät keskenään neuvottelevat siitä, mikä on maksuvara ja työntekijöiden puolella paine nostaa, parantaa, ostovoimaa. Tästähän tässä on kysymys, balanssin löytä-

Punkt i protokollet PR 103/2017 rd

misestä, samalla huolehtien myöskin siitä, että suomalainen työ pysyy maailmalla kilpailukykyisenä. Sillä tavalla vienti vetää ja vauhdittaa tätä kasvua jatkossakin.

16.44 Antti Kaikkonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Monilla ratkaisuilla Suomen kilpailukykyä on palautettu, ja toden totta, suksi luistaa entistä paremmin. Saksan ja Ruotsin selkä näkyy jo, olemme kirimässä rinnalle ja toivottavasti ohikin. Talous kasvaa, työttömyys vähenee ja valtion velkaantuminen on saatu hallintaan.

Näistä syksyn työmarkkinaratkaisista: On hyvä, että eduskunta seuraa niitä, mutta eduskunta ei todella ole osapuoli näissä asioissa. Eduskunta ei ihmisten palkoista päättä, ei edes lomarahosta, tämä on hyvä muistaa. Mutta seurata täytyy, koska kysymys on menestyksemme kannalta tärkeistä ratkaisista, ja joitakin huolestuttavia merkkejäkin on nyt ilmassa tuolta työmarkkinakentältä, työtaisteluitakin on jo vähän väläytelty. [Välihuutoja vasemmalta]

Arvoisa puhemies! Kysyn pääministeriltä: Millä mielin seuraatte syksyn työmarkkinatilannetta? Voimmeko luottaa siihen, että nyt aikaansaatu hyvä ja myönteinen talous- ja työllisyyskehitys jatkuu?

16.45 Pääministeri Juha Sipilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen edelleenkin luottavaisin mielin seurannut tätä keskustelua ja luotan siihen, että sieltä ratkaisut syntyvät. Hallitushan toi oman kortensa kekoon jo budjettiesityksessään varmistamalla ostovoiman kehityksen myöskin veronkevennysten kautta, ja tämä oli kaikkien osapuolien, myöskin palkansaajapuolen, toivomus, että hallitus tulisi tähän pöytään jo ennen neuvotte-luja veronkevennysesityksellä, ja sen teimme. Olemme sitä kautta olleet myöskin palkan-saajan ostovoiman kehitystä varmistamassa.

Frågan slutbehandlad.